

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De Tvrrri Campanili, & campanis. Cap. XXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

In ecclesiæ solo recte supposita, tribusq; circiter cubitis singula inter se distinet, tabulis scilicet totidem, cuiusmodi generis sint, iisque singulis latitudine vnciarum octo, equali inter se spatio distantibus contrate, vna scilicet in medio, reliquæ duæ in extremitatibus, bradellas humiles, easq; tripartitas ita constituent, vt inde cum vsu venerit, ne impedimento sint, amoueri queant.

Angustiores vero sint, vbi eas latiores loci situs non requirit.

Atque hæc quidem forma bradellarum: quæ ab ea parte per ecclesiæ longitudine ducta, singulo cubito inter se distantes, totidè collocabuntur, quæ pro ecclesiæ amplitudine Episcopus concesserit. Sint autem procul omnino à capella altaris maioris octo circiter cubitis, vel amplius pro ecclesiæ ratione; à tabulato intermedio spatio via latæ quatuor cubitis, pluribusve pro magnitudine ecclesiæ; ab altero latere, via etiam tantidem spatij.

Nec verò propè vlla altaria sint, sed paulò remotiora.

In medio autem bradellarum situ via præterea transversalis sit, quæ tantundem pateat.

A parte autem ecclesiæ quæ virorum est, nullæ bradellæ sint, quibus genua flectantur.

Si quæ verò sedilia conceduntur, ea è tabulis item scilicet confecta, forma oblonga sint; neque à tergo habeant longuria, quibus homines ab humeris nitantur: & vel parietibus hærentia, vel intra intercolumnij spatia recta potissimum collocentur.

Et eiusmodi sint, quæ geri amouerive singula possint, prout vsu venerit: atque ita disponantur, vt ecclesiæ impedimento non sint; atque ita etiam, vt qui sedent, à Sanctissimo Sacramento auersi non sint; neq; rursus altaribus hæreant.

DE TURRI CAMPANILI,
& campanis. Cap. XXVI.

Atque hæc quidem sunt, quæ ad interiorè ecclesiæ fabricam, vsuque pertinent: nunc aliqua sequuntur, quæ adiuncta ecclesiæ sunt.

Ac primo loco de turri campanarum, quam campanilem dicant.

Vbi campanarum causa turris edificanda est, hæc mox infra demonstrata seruari poterunt.

Sit turris campanarum quadrata forma; aut alia, vt pro ratione ecclesiæ loci architecto videbitur.

In altum extruatur illius iudicio pro amplitudine item ecclesiæ.

De tabulatis.

Habeat tabulata, quot idem iudicabit; imum autem fornicatum, reliqua superiora ex assulis firmis confecta, & summum opere item fornicato.

De fenestris.

Fenestras in singulis tabulatis habeat: quæ ab omni parte extractæ, longiusculæ sint, elegantiorè que formam pro structuræ modo exhibeant.

Quæ autem in summo tabulato, columellis, aut pilastris distinctæ, ab omni latere patentiores sint; aut alia forma de architecti consilio pro ædificij ratione.

De scalis.

Scalas pro ædificationis item modo, vbi potest, cochlidias, aut alia forma; easque vel lapideas; vel ligneas: quibus ad campanarum locum ascensus commodus sit, neque periculosus.

De fastigio.

Fastigium non triangulum, sed circumflatum, & pyramidale: in cuius summo, vt mysterij ratio postulat, galli effigies firmè affixa crucem erectam sustinere poterit.

De ostio.

Ostium valuis firmis, pessulis, & clauis bene munitum; ut perpetuò clausum esse possit; nisi cum opus est campanis pulsari.

De loco campanilis.

Extruatur autem hæc turris in capite atrij porticusve, quæ foribus Eccle-

clesiæ proxima est : vbi verò atrium non est ; à manu dextera ingredientis , atque ita ab omni alio pariete disjunctum , vt circui possit.

De numero campanarum.

Hæc turris, si Ecclesiæ cathedralis est, septem aut quinque ad minimum campanas; si collegiatae tres, grandiores scilicet, mediam, & minimam; si parochialis totidem, aut duas saltem habere debet; easque distincto quodam soni concentu inter se rectè consentientes, pro varia diuinorum officiorum quæ sunt ratione ac significatione.

De horologio.

In qua turri præterea horologium pro ædificii forma artificioso opere confectum collocari conuenit: ita vt horæ cuiusque ratio, intus campanæ sono, foris stelle effigie quæ in orbè ducatur, perspicuo loco constituta, significetur.

De altera forma campanilis.

Hæ supra demonstratæ regulæ de turris forma, deque horologio, locum habeant in ecclesiis insignioribus. Vbi verò loci situs, & facultatum tenuitas, turrim campanilem tanti sumptus fieri non patitur; in ecclesiæ angulo à dextera ingredientis extra tamen ecclesiæ promineas non longe à ianua extrui potest; forma, quæ de architecti consilio probabitur; ita tamen, vt in ea ostium insit, intus ab ecclesiæ parte non foris extructum; & valuis seraque vt supra munitum.

De pilis latericij pro campanili.

Vbi autem ea est facultatum angustia, vt campanarum turris nulla quidem extrui queat; interim dum facultas sit, pilæ latericæ in summo pariete hærentes, eæque arcuatae fieri possunt, vnde campanæ appendantur. Qua in re videndum est, vt apto loco constituantur; atque ita, vt funes earum tractorij, ne in capella maiori, vllave

alia, aut in medio ecclesiæ ostio, aut alio eiusmodi loco pendeant: iidemque per tubum ligneum in fornice insertum ducti tractiue, fornicatum opus ne seuisim diruant.

De campanarum benedictione, & quæ ijs conlandis vitanda sunt.

Campanæ verò neque in turri neque in alio loco collocandæ sunt, nisi primum solenni benedictionis precumque ritu ex Ecclesiæ instituto consecratæ: cuius consecrationis monumentum aliquo loco turris vel Ecclesiæ cõsignetur. Illæ præterea ne rem vllam oro sanam insculptam inscriptamve ullo modo habeant; sed sancti patroni Ecclesiæ, aliamve sacram imaginem, piamque inscriptionem.

DE SEPULCRIS, ET COEMETERIJS. Cap. XXVII.

Sequitur de sepulcris, & coemeterijs instructio; quæ eiusmodi est.

Ac primò quidem sicut Episcopos, presbyteros, aliosque ecclesiasticos homines intus in ecclesia sepeliri canones sanxerunt: ita de eorum sepulcris aliqua instructione cauendum est. Episcopalis igitur sepulturæ locus in basilica cathedrali pro chori foribus ingressu esse potest: vbi si locus decens aliquando non datur, alius deligatur, qui religioso venerabilique Episcopali nomini ac dignitati conuenientior sit: non in choro tamen, neque in capella maiori, sed extra illius fines in alia Ecclesiæ parte decentiori atque insigniori. Si ea à cæteris, etiam canonicalibus sepulcris, loco & insigni præterea aliquo Episcopali distincta.

Sepulcra itè sint canonicalia duo, à dextero latere sepulturæ Episcopalis; eaque vt supra aliquo interiecto spatio separata: in quibus & canonici, & capitulari dignitate præditi sepeliantur. Totidem præterea à sinistro latere certo etiam intervallo disjuncta: in quibus cæteri basilicæ cathedralis Sacerdotes, clerici, aliique ecclesiastici ministri humantur.